

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

Söykəndiyim SÖZ

O sözün işığında sizinlə baş-başayam

Adətən öz-özümü söhbət etməyə, xəyallarım ilə baş-baş qalmağa, xatirələrimin izinə düşüb getməyə və bir də şəkillərə baxıb... onların səsinə eşitməyə elə öyrəmişəm ki, demək olar ki, bu dediklərimdən uzaqda nə dinclik tapa bilirəm, nə də qərar tuta bilirəm. Sanki kompüter kimi, robot kimi proqramlaşdırılmışam. Məhz bu çevrənin içərisində yaşamaq (əgər bu yaşamaqdısa-Ə.M.)... yaşadığıca da həmin o çevrənin özünü düzünlə yaşatmaq bir ayrı dünyadı, bir ayrı ömürdü, onu yaşamaayanlar bilməz. Yaşayanlar da özləri kimi bilər, mənim kimi yox. Ona görə də dostlarla, doğmalarla, duyğusal oxucularla həmsöhbət olanda, üz-üzə gələndə müxtəlif suallar çıxır ortaya. O sualların da əsas qayəsi mənim nostalji duyğulardan uzaqlaşma bilməməyimdirdi. Demək olar ki, bu və ya digər formada məni yalnız dünənə bağlılıqda ittiham edirlər. Ordana qəpə bilmədiyimi, oranı özümü dəşdiyimi söyləyirlər... olsun!

Bəli, mən bir Allah bəndəsi olaraq əlimi ürəyimin üstünə qoyub, Allahın və sənin qarşında etiraf edirəm ki, günahlardan xali deyiləm. Mən də harda, nədəsə günahım olduğumu Allah da, sən də bilirən və mən də etdiyim günahların cəzasını zaman-zaman çəkmişəm və bu gün də çəkirəm. Heç vaxt da cəzaya görə asi olmamışam. Düşünmüşəm ki, dörd qar-daş üçün olmadı ki, coza da dağ-daş üçün deyil. Deməli, dörd də, coza da insan üçündür. Əgər bir insan, bir Allah bəndəsi kimi varamsa, ayaqdayamsa, dərdi də çəkməliyəm, cəzam da. Özü də mənim inancına görə, Allah dərdi çəkənə verir. Deməli, dərdi çəkən də Allahın sevdiyi bəndələrdəndir. Adətən, biz sevdiyimizi, çox istədiyimizi daha tez-tez xatırlayırıq. Daha tez-tez onların adını çəkirik, onlarla bağlı hansısa bir addımı atırıq. Deməli, uca Yaradan da dərdi o adama verir ki, onu tez-tez xatırlayır, onu tez-tez yada salıb mükafatlandırır. Təbii olaraq bu xatırlanma, bu mükafatlandırma mərasimi nə canlı yayıma çıxarılmış, nə də hansısa bir rəsmi fərmanla, sərəncamla elan edilmir. O Allahla bəndənin arasında olan bir gözəgörməz tele-körpünün bağlantısından üzə çıxır. Və deməli həmin tele-körpüdən insanın varlığına, ruhuna, ürəyinə axıb gəlir tanrının istəyi, verdiyi hədiyyəsi. Bax, həmin an insanın ürəyi işığa döndür. Çünki onun bütün varlığı həmin an Allahın ovcunun içində olur. Xoşbəxt anların isə yozumu yoxdur. Onu olduğu kimi yazmaq da hələ heç bir bəndəyə qismət olmayıb. Odur ki, mənim söylədiklərim, yazdıqlarım sənə qəlbinə dəyməsin. İnciməyəsən və biləsən ki, bütün hallarda sən əsl mahiyyətdəsən. Olanların şah damarından. Hətta sənə yazdığım "İncimə" şəirində dediklərim də bir pıçlıt olaraq təsəlli üçün deyil, sadəcə həmin o anın bir şərtisidi. Mən yazmışam ki:

*Bura şəhər, sən də sakit və həlim,
Səsim, küyüm səni yorsa, incimə...
Kənd havalı bir damarım, bir əlim -
Bir nimçəni salıb qırsa... incimə!..*

*İstəmirəm göy tütürəyən, yer əsə,
Sübh oyanıb toxunanda nəyəsə...
Qaşlarının bir tərəfi əyləsə -
Lap başına, "cin də vursa", incimə!*

*Ağarıbdı telim kimi, ağılm da,
Maraqsızdı, həyat adlı nağılm da!
Mənlə keçən bu illərin axırında -
Qazandığın kül, ya qorsa, incimə!...*

*Fərəhlənmək... kədərəlmək nisbidi,
Baxışlar buz, göz yaşına istidi!
Bəndənizdi, Əbülfət də ismid -
Sevdi məni? - deyib sorsa, incimə!*

Yəqin ki, bu nostalji duyğulara köklənmiş pıçlıtlar öz-özlüyündə azdan-çoxdan nəyəsə dedim. Və həmin o azdan-çoxdan deyiləni də hamı olmasa da, beş-on adam dınlədi...o dınləyənin də beş-üçü yəqin ki, qəbul etdi. Bax, bu sıralamanın yekununda bir məqam sual işarəsi kimi dayanıb göz önümdə:

Nə olsun, bütün bunlar nə üçündü?

Həqiqətən, ağıllı və məntiqli sualdı. Mən o sualın bir də olduğu kimi təkrar edirəm:

Nə olsun, bütün bunlar nə üçündü?

Sizi anlayıram və heç bir inciklik, filan ağılıma gətirmədən demək istəyirəm ki, həqiqətən sizin üçün həmin "nə olsun?" sualı mənə tuşlanan ağrının gülləsidir, mərmisidir. Və sizin təklikdə olan barmağınız o cümlənin, o mərminin hara dəyəcəyinin fərqi deyil. Ona görə də mən heç bir iza-

hat, şərh vermədən elə sizin sualınızı özünüze qaytarıram:

Nə olsun?

Bir ürəyin ağrması, bir ruhun göynməsi nəyi dəyir? Ümumiyyətlə dəyişmə gücündəndirmi?

Bəli, bu dialoq olmadı, bu sadəcə bax, yaranmış mənzərənin anlayın və anlamayan arasındakı nöqtəyə sancılmış bir xəncərdir. Həm kəsir, həm də "dayan!" deyir. Mən də hər ikisinin sizə xatirə əməl edirəm. Könlüm, ruhum isə tanrı ilədi.

***

Yazı adamlarının bir-birinə doğmalığı onların qələmini şərfələndirən sözdən keçir. Belə götürəndə, söz var, mövcuddur və ondan hər kəs bəcaqlığı qədər istifadə edir. Amma bu o demək deyil ki, bütün danışanlar bir-biri ilə doğmadı, qohumdu, əqrabadı. Lakin şairlərin, yazıçıların, ümumiyyətlə, söz adamlarının qovuşma nöqtəsi olan Söz qələmədən-qələmə, ruhdan-ruha daşıyır o istiliyi, o əlaqəni. Və nəhayətdə, ortaya məhz söz adamlarının doğmalığı gəlir çıxır. Mənə görə bütün söz adamları bir dünyanın təmsilçiləri, bir ailənin üzvləridilər. Təbii ki, ailədə hamı cüssəliyi, boylu-buxunlu, səliqəli, sahmanlı və hamı da eyni məntiqli, düşüncəli olmur. Deməli, bu da, əgər yozum etsək, məntiqlə yanaşsaq, onda göstərir ki, söhbət bir dünyada (yəni, söz adamlarından - Ə.M.) cəm olan adamlardan gedir. Titullar da, oxucu sevgisi də, gündəmdə olmaq da, hətta oxucu məktubu almaq da məhz həmin o bir dünyanın təmsilçisi olanların sözünün qiymətidir, mükafatıdır. Ona görə də paxıllıq, xainlik, biganəlik, etinasızlıq, lap elə gizli və ya açıq qeybətlər, qarayaxmalar, halal sözün sahibinə heç vaxt yapışmır. Necə deyirlər, yel qayadan heç nə aparmır. Bu məqamda yadıma indi oxuyacağınız misralar düşür:

*Yenə ürəyimi qəm çəkir dara,
Üzüm gün batana, yolum gecəyə.
Üstümə çəkilən boyalar qara -
Sağım mənə gülür, solum gecəyə...*

*Alqış dilimdədi, dua qəlbimdə,
Mən illik sevgiyə yuva - qəlbimdə!
Gözlərin görəni duya qəlbimdə -
Əlim sübhə açıq, qolum gecəyə!...*

*Tanıdım, vuruldum, bildim sirr səni,
Seçdim Qıblə səni, bildim Pir səni!
Yuxuma gətirir hərdən Bir səni -
Bu xətrə qoy qurban, olum gecəyə!*

***

Bir az da həmsöhbət olduq, bir az sözün məclisində üzbəüz oturdun. Bilmirəm sizə xoş gəldimi, ya yox. Amma bütün hallarda mən elə özümü götürüb gəlmişdim görüşünüze. Və bu gəlişimin də səbəbkarı Allahım və Sən idin. Ona görə də gəlməyə bilməzdim. Və əgər gəlməseydim, bunun özü də günahlarıma bir günahın da əlavəsi olacaqdı.

Doğrudur, günahın sayı və onun çəkisi əl çatıb ün yetməyən dərğahda qiymətləndirilir. Buna baxmayaraq unutmamaq olmaz ki, Allah hər yerdə, hər kəsdə, hər andadır.

Və mənim üçün də hər kəsdə, hər yerdə və hər anda olan Allah səni də mənim hər anımda var edibdir. Çünki mən Allah sözünü hər an eşidir və dinləyirəm. O sözün mənim qələmimdəki bir yozumu da belədir:

*Eşq sonsuz, dünya gidi,
İnanc sözə söykəndim.
Ürək mənə "döz!" - dedi -
Susub, dözə söykəndim...*

*Cığrıdı, yoxsa yoldu,
Ot bitdi - gözüm doldu.
Ruhum da göz-göz oldu,
Mən bu gözə söykəndim...*

*İstəyimə yetdiyim,
Ümid hesab etdiyim.
Tüstüsünə getdiyim -
Oda, közə söykəndim...*

*Varlığın mənə həbdü,
Gözlərimə nur təpdi!
Qələm verən Söz səpdi -
Mən o sözə söykəndim!..*

Bu anda, bu yerdə zənnimcə susmaq lazımdı... susub sözün cavabını gözləmək lazımdı! Susub söykəndiyimiz sözün cavabını.